

Vierozvestcov odborníci odmietli

Socha do osláv nebude. Poslanci majú vo štvrtok aj tak hlasovať o prenájme pozemku.

Gigantické súsošie svätých Cyrila, Metoda a Gorazda komisia odborníkov, ktorú zostavilo hlavné mesto, odmietla. Bronzová socha od Antona Gabríka z Modry do osláv 1150. výročia príchodu solúnskych bratov na Hurbanovom námestí v centre Bratislavy stáť nebude. O nesúhlase s upraveným Gabrikovým návrhom hovorí predseda odbornej komisie mesta, sochár Ján Hoffstädter. Reagoval tak na minulotýždňovú správu, v ktorej sme písali, že komisia odborníkov sa zatiaľ nedohodla. Hoffstädter na poslednom zasadnutí komisie skonštatoval, že komisia nesúhlasí s umiestnením súsošia ani podľa prepracovaného návrhu. Socha okrem iného pôsobí ťažkopádne a staticky. Gabrik vlani vyhral

súťaž, ktorú organizovali Matica slovenská, Rada Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru a Spoločnosť svätého Gorazda. Jeho návrh Rotunda kritizovali kunsthistorici aj hlavná architektka mesta Ingrid Konrad, ktorá pripomenula, že druhé kolo súťaže prebehlo bez poroty. Gabrik mal návrh upraviť. Dielo však ani po zmene odborníci neodobrili. Víťazná socha mala stáť viac než 160-tisíc eur, pričom 90-tisíc malo dať ministerstvo kultúry. Hoci výsledná podoba sochy zostáva neznáma, majú bratislavskí poslanci vo štvrtok rokovať o prenájme pozemkov na námestí Matici. Podľa návrhu zmluvy by malo mesto prenajať pozemok pre súsošie na neurčitý čas, za jeden štvorcový meter má Matica platiť jedno euro ročne. **Lucia Tkáčiková**

SME 04/06/2013

Seriál o solúnskych bratoch

V Prahe bola včera slávnostná premiéra seriálu o našich vierozvestcoch. Spoločne ho vyrobili Slovenská a Česká televízia.

Seriál Cyril a Metod apoštoli Slovanov odvysielajú televízie v rámci tisíc sto päťdesiateho výročia príchodu solúnskych bratov na Veľkú Moravu.

Okrem seriálu sa diváci môžu tešiť aj na film. V kinách bude na jeseň.

Tvorcovia príbehu Cyrila a Metoda vsadili na formát známy napríklad z produkcie BBC a diváci tak uvidia dokumentárnu drámu, teda kombináciu dokumentu a hraného filmu. Na jeho vzniku sa podieľali Rozhlas a televízia Slovenska a Česká televízia.

Tibor Búza, programový riaditeľ RTVS: „Práve to je téma, ktorá je predovšetkým určená verejnoprávnym televíziám. Je pre nich zaujímavé, zaujímavá pre ich divákov, pre ich cieľovú skupinu a je to jedna z prvých takých tých, nazvem to lastovičiek, pretože naozaj máme dohodnutých viacero veľkých a vý-

znamných projektov, ktoré budeme s Českou televíziou robiť.“

Redaktorka: „Seriál i film mapujú celoživotný príbeh dvoch slovanských vierozvestcov, aj ich historických odkaz. Dokumentárna dráma Cyril a Metod apoštoli Slovanov uvidia diváci v Česku a na Slovensku v rozdielnych verziách. Líši sa nielen jazykovo, ale i obsahovo.“

Viktor Krištof, producent filmu: „Tak v českej verzii sa hovorí česky, v slovenskej sa hovorí slovensky a dokonca v slovenskej sa hovorí málinko trošku niečo iné než v tej českej. Ale nelíši sa nijako zásadne, len sú to drobnosti.“

Redaktorka: „Dramatické spracovanie príbehov bratov zo Solúna má za úlohu predovšetkým predstaviť ľuďom osobnosti tak významné pre oba národy.“

Milan Bahul, herec: „Ja si myslím, že by ich to malo spojiť, pretože to je tá spoločná história.“

Jan Graubner, český katolícky biskup: „Ja si myslím, že jedni i druhí ich považujú za svojich národných svätcov.“

Odborníci sa snažia

prečítať odkaz z minulosti

Odborníci sa snažia prečítať odkaz z minulosti, ktorý sa nachádzal v oltári v Katedrále svätého Emeráma v Nitre. Kovovú schránku objavili reštaurátori, keď rozoberali dolnú časť rannobaro-kového oltára Snímanie z kríža. Nachádzali sa v nej dve kostičky, relikvie svätých a zložená pergamenová listina. Schránka bola previazaná tkaninou, na ktorej sa vynímala biskupská pečať.“

Vladimír Plekanec, vedúci reštaurátorských prác v katedrále na Nitrianskom hrade: „Relikvie, ako tie kostičky, sa zachovali, ale v tej schránke, to bola taká malá krabička kovová, tam bol aj odkaz z minulosti od biskupa Fuchsa, lebo biskup Fuchs to tam uložil koncom 18. storočia. Ten odkaz bol na pergamene, ten pergamen bol zložený. Došlo k takej deštrukcii, k takému skrehnutiu, že nedá sa ten pergamen znova rozvinúť, úplne sa drolí, láme. No a teraz je v rukách reštaurátora.“

Rádio Regina BA, 31/05/2013

Vypni telku, zapni seba!

Do 13. ročníka týždňovej kampane zameranej na aktívne prežívanie voľného času s názvom Vypni telku, zapni seba! sa zapojilo približne 8 000 oficiálne zaregistrovaných účastníkov. Ako informovala Tlačová kancelária Konferencie biskupov Slovenska, bez pozerania televízie, hrania počítačových hier a zábavy na internete sa minulý týždeň zaobišli mladí zo 143 obcí. Organizátorom kampane bola detská organizácia eRko.

PETER DODEK, Šport 07/06/2013

Redaktorka: „Cyril a Metod sa zaslúžili o vznik slovanského písma a zásadne ovplyvnili históriu všetkých slovanských národov. Pri príležitosti tohtoročného výročia ich príchodu na Veľkú Moravu vyhlásilo UNESCO rok 2013 rokom Cyrila a Metoda.“

Daniela Révai, STV 1, 01/06/2013

Rómovia nemôžu všade

Lano v krčme označuje, kam už Róm nesmie. Vystaviť telo dovoľia len bielym

Päťčlenný tím denníka SME strávil šesť dní v rómskej dedine. Počas týždňa vám ukážeme, čo tam zistil o vzdelávaní, zdravotnej starostlivosti, dávkach či práci.

Keď Rómke z Keceroviec nedávno zomrela sestra, pozostalí nemohli vystaviť jej telo v kostole v susednej dedine. „Nerozhodoval som o tom ja, ale farníci, ktorí sa o kostol starajú a aj naň prispievajú,“ vraví kecerovský farár Eugen Fejcz, jeden zo šiestich rómskych farárov na Slovensku. Po príchode do obce sám zažil predsudky. „Jeden z nerómskych farníkov vyhlásil, že jeho noha už do kostola, v ktorom bude kázať Cigán, nevkročí.“ Vzťahy sa však zlepšili. A hoci lano v miestnej krčme, za ktoré nemôžu Rómovia vstúpiť, symbolizuje rozdiely medzi rómskou väčšinou a bielou menšinou, spoložitie v obci nie je napäté. Kecerovce asi 25 kilometrov od Košíc patria medzi najväčšie rómske komunity u nás. Päťčlenný tím SME tam strávil týždeň. Vznikol tak seriál o veľkých témach, ktoré trápi Rómov aj ich susedov zdravotníctve, dávkach, školstve aj o tom, aké ťažké je nájsť si prácu, aj keď človek chce.

Mikuláš Jesenský, Martina Pažitková
SME 03/06/2013

Rómsky kňaz: Cigána farníci najprv odmietali

Rómovia do kostola veľmi nechodia a neplatia naň. Kňaz aj preto odmietol vystaviť mŕtvu v kostole.

Je sobota ráno. Miestny farár Eugen Fejcz pokrstil dve rómske deti a nacvičuje v kostole nad dedinou obrad prvého svätého prijímania. Pred oltárom sedia bieli i rómski rodičia s deťmi. „Bolo by veľmi zlé, keby sme sa aj tu delili na Rómov a Nerómov. Pred Bohom sme si rovní,“ hovorí otec bieleho chlapca. „Starí rodičia nás dali na prvé sväté prijímanie, nasledujeme ich v tom,“ vraví Rómka Oľga Baloghová. Eugen Fejcz je jedným zo šiestich rómskych rímskokatolíckych kňazov na Slovensku. Spolu so šiestimi súrodencami ho k viere a kňazstvu priviedli rodičia. „Otec mi stále hovoril: Keď sa chceš vyrovnáť bielemu, musíš byť desaťkrát lepší ako on. Držal som sa toho.“

Veria, ale vlažne

Pod farnosť v Kecerovciach patria filiálky v siedmich okolitých obciach. Vo väčšine žijú Rómovia. Ich príbytky často zdobia sväté obrázky a kríže. „Nosia v sebe prirodzenú vieru, ale ich vzťah k náboženstvu je skôr vlažný. Myslia si, že stačí mať doma obrázok na stene,“ hovorí farár. Pre Rómov sú dôležité len dva obrady – krst

a pohreb, občas nejaká svadba. Nič medzi tým. „Dostať ich do kostola je problém. V Kecerovciach chodí na omše z vyše dvetisíc dospelých len dvanásť žien.“

Mŕtvu pochovali z domu

Nie všetci Rómovia kňazovi dôverujú. Keď jednej z Kecerovčaniek zomrela pred pár týždňami sestra v susednej obci, kde nie je dom smútku, chcela jej telo vystaviť v kostole. Tak to robia pri iných pohreboch. Fejcz odmietol. Vraví, že rozhodli bieli farníci. „Ja sa do ich vzťahov nechcem miešať,“ vysvetľuje kňaz s tým, že mnohí Rómovia na kostol myslia len pri pohrebe. Matka oboch sestier pritom chodí do kostola celý život, uznal aj kňaz. Telo jej dcéry mali pred pohrebom doma. „To nie je rasizmus, to je o pravidlách,“ hovorí Fejcz. Po Rómoch z osady vraj zostáva v kostole neporiadok. Rómsky kňaz nebol nadšený, keď ho biskup poslal na pastoráciu do Keceroviec. Mal obavy, že ho nebudú brať ani Rómovia, ani bieli. „Čiastočne sa to aj naplnilo,“ hovorí. Jeden z nerómskych farníkov odmietol chodiť do kostola, „v ktorom bude kázať Cigán“. „Po čase sa mi ospravedlnil. Nakoniec sme sa stali výbornými priateľmi.“

Mikuláš Jesenský, SME 03/06/2013

Kostol v Selciach zasvätený Cyrilovi a Metodovi

Rímskokatolíckemu kostolu v Selciach pri Banskej Bystrici patrí jedno významné prvenstvo. Je prvým kostolom na Slovensku, ktorý zasvätili Cyrilovi a Metodovi. Stalo sa tak presne pred 150 rokmi. Oltárny obraz, znázorňujúci vierozvestcov, požehnal biskup Štefan Moyzes. Dnes, presne na výročie, uložia do kostola v Selciach relikvie svätého Cyrila.

1000 rokov po príchode vierozvestcov na Veľkú Moravu Štefan Moyzes, vtedajší biskup a spoluzakladateľ Maticy slovenskej, obnovil na území Slovenska cyrilometodskú tradíciu a stalo sa tak v Selciach pri Banskej Bystrici.

Zuzana Juhaniaková, hovorkyňa Banskobystrickej diecézy: „Obno-

vil ju tak, že bývalý kostol Všetkých svätých v Selciach zmenil mu patrocínium, venoval ho svätému Cyrilovi a Metodovi a týmto sa kostol v Selciach stal prvým kostolom na Slovensku, ktorý mal patrocínium našich vierozvestcov.“

Marta Výbošteková, redaktorka RTVS: „Pri tejto príležitosti, na deň presne pred 150 rokmi, požehnal Štefan Moyzes pred 3000 veriacimi oltárny obraz svätých Cyrila a Metoda.“

Gabriel Brendza, cirkevný historik: „Obraz bol dlho uložený na fare, v roku 1996 bol z iniciatívy vtedajšieho farára Františka Bartoša zreštaurovaný, v júni bol tento zreštaurovaný obraz nainštalovaný do svätyne kostola, kde ho 5. júla 1996

posvätil vtedajší banskobystrický diecézny biskup mons Rudolf Baláž, ktorý nasledovne vyhlásil farnosť Selce za centrum cyrilometodskej úcty v Banskobystrickej diecéze.“

Marta Výbošteková, redaktorka RTVS: „Dnes počas omše uložia v kostole v Selciach relikviu z kosti svätého Cyrila.“

Gabriel Brendza, cirkevný historik: „Pravosť relikvie je potvrdená listinou Klementa kardinála Mikaru, generálneho vikára Svätého otca blahoslaveného Jána XXIII.“

Marta Výbošteková, redaktorka RTVS: „Relikvia bola počas storočí uložená na viacerých miestach. Do Seliec sa dostala zo súkromného dedičstva jedného z kňazov.“

Rádio Regina, 31/05/2013

Vždy vás budem sprevádzať!

Nikdy nezabudneme! Tak znie posolstvo všetkých ľudí, ktorí si vážia dnes už emeritného trnavského arcibiskupa Bezáka. V deň 4. výročia jeho vysviacky sa stretli pred Katedrálou svätého Jána Krstiteľa v Trnave. Spomínali na neho ďakovnou modlitbou svätého ruženca.

Niekoľko stoviek ľudí čakalo na svojho arcibiskupa s veľkou pokorou. „Nikdy tu nebude taký arcibiskup, ako bol ten náš. Róbert Bezák bol prístupný všetkým. Mladým či starým. Bol k nám veľmi blízko a bez neho sme ako stratené ovečky,“ povedala Anna Zámečníková (65), ktorá sa prišla za Bezáka pomodliť. Viacerí sú presvedčení, že sa Bezák do Trnavy ešte vráti. Róbert Bezák plánoval vybudovať arcibiskupský úrad ako cirkevnú inštitúciu 21. storočia. „Prístupnú všetkým veriacim, dekanátom, farnostiam i reholiam a všetkým ľuďom dobrej vôle nielen na Slovensku,“ povedali organizátori. „Emeritný arcibiskup počas troch rokov v úrade ukázal cestu modernej cirkvi. Svoju víziu otvorenej cirkvi v Trnavskej arcidiecéze zrealizovať nestihol. Pápež ho náhle odvolal 2. 7. 2012, a tak vo svojom úrade zotrval len tri roky. Emeritný arcibiskup Róbert Bezák pôsobí ako výpomocný duchovný v Radvani. Čoraz častejšie sa spomína možná rehabilitácia Bezáka a zrušenie obvinení, na základe ktorých trnavského arcibiskupa odvolali. Bezák včera medzi veriacich do Trnavy neprišiel, ale veriacim odkázal: „Stretnutie v Trnave pripravili tí, ktorí si chcú pripomenúť moju biskupskú vysviacku. Som im vďačný za spomienku na tak vzácnu chvíľu. Budem ich sprevádzať síce vzdialený, ale predsa len blízky,“ povedal Novému Času R. Bezák.

Irma Krištofiaková (65), Trnava
- Bezák je, bol a bude pre nás arcibiskupom s veľkým srdcom navždy.

Viera Korošiová (68), Trnava
- Je mi veľmi ľúto, že sa nášho arcibiskupa takto pre nič zbavili. Som presvedčená, že sa vráti späť.

Oľga Krpánová (66), Trnava
- Róbert Bezák je veľký človek.

Po očistení sa nevráti do Trnavy

Ľady vo Vatikáne sa pohlí - Čo čaká Bezáka po rehabilitácii?

Čo bude s Róbertom Bezákom? Nový Čas zistil, že vo Vatikáne sa pápež František stretol s kardinálmi a zistili, že delikt, pre ktorý bol odvolaný z postu, sa vlastne nestal. Teraz je otázka, čo ho čaká po prípadnej rehabilitácii. Šanca, že sa opäť vráti do Trnavy, je však minimálna.

Podľa informácií Nového Času sa už vo Vatikáne pohlí ľady a meno Róberta

Bezáka sa malo spomínať medzi kardinálmi a dokonca aj pred samotným pápežom Františkom. „Na Slovensku prebehlo niekoľko stretnutí. Cirkev má však po celom svete 1,2 miliardy členov. Všetci pracovali na tom, aby sa k Svätému Otcovi dostali aspoň nejaké informácie o Bezákov,“ povedal jeden z blízkych spolupracovníkov odvolaného arcibiskupa. Nový Čas kontaktoval aj hovorca Vatikánu Federica Lombardiho. „Nečakajte na odpoveď,“ odpísal stručne pápežov hovorca. Dôvody, pre ktoré bol arcibiskup zbavený úradu, sa totiž vraj nikdy nemuseli stať. Prípady by sa tak musel opätovne otvoriť a riešiť. „O rozhovore a o tom, že sa v mojom prípade nestal delikt, viem aj ja len z počutia,“ potvrdil Novému Času Róbert Bezák. „Dodnes sa vlastne nevie, čo bolo skutočným dôvodom, pre ktorý pápež Benedikt XVI. odvolal Bezáka z úradu. Môže to byť jeden z bodov, na ktoré sa ho v liste pýtali po apoštolskej vizitácii, ale aj cieľavedomé šírenie informácie o tom, že je posadnutý diablom, ktoré sa taktiež objavilo,“ povedal Bezákov nemenovaný spolupracovník. Má bývalý obľúbený arcibiskup šancu na svoju rehabilitáciu?

Odborníci na cirkev pochybujú, že by sa mohol opäť ujať toho istého úradu.

Za neho sa modlím každý deň. Za to, aby sa vrátil a bol opäť našim pastierom.

Viera Jurišová (66), Trnava
- Spomínam si na Bezáka ako na

„O stretnutí s pápežom nič neviem. Ak by sa kauza vyriešila v prospech pána arcibiskupa Bezáka, zdá sa mi nepravdepodobné, že by bol znovu vymenovaný do Trnavskej arcidiecézy. Nemám tušenie, aké rozhodnutie týkajúce sa jeho pokračovania v biskupskej službe by pápež urobil. Len chcem podotknúť, že pán arcibiskup neprestal byť biskupom, jeho platné vysvätenie trvá po celý jeho život,“ povedal Novému Času pražský arcibiskup Václav Malý. Podobne reagoval aj cirkevný analytik. „Vylučujem, že by nový pápež arcibiskupa Bezáka poslal opäť do Trnavy. Kompromisným riešením by bolo poveriť ho nejakou primeranou úlohou mimo Slovenska. Arcibiskupov „sabatický“ rok o mesiac končí a preto bude potrebné čo najskôr vyriešiť jeho ďalšie pôsobenie,“ domnieva sa analytik Imrich Gazda. Vo Vatikáne sa za biskupa Bezáka prihovára aj 15 000 Slovákov prostredníctvom petície, v ktorej žiadajú pápeža Františka, aby sa s Bezákom stretol a zvažil jeho rehabilitáciu.

Čo v cirkvi o Bezákoví šíri?

- na verejnosti používa výraz „pán pápež“ a biskupov považuje za starých a spiatočnických
- presťahoval sa do domu, kde bývajú osoby pochybnej povesti
- ukazuje sa v rifliach a košeli a reverendu označuje ako „odev černokňažníkov“
- obklopil sa homosexuálnymi kňazmi a kňazmi s deťmi
- chodí do telocviční a verejných spŕch
- založil tri firmy, ktoré riadia laici
- často prepúšťal z úradu niekoľkých klerikov
- je posadnutý diablom

Veronika Ševčíková
Miroslav Staník
Nový Čas, 1.6.2013

milého, stále usmiateho arcibiskupa, ktorý mal plnú náruč lásky pre každého. Verím, že sa vráti

Zuzana Šišovská, ms
Nový Čas 07/06/2013

Ústavný súd: Reštitúcie platia

Cirkevné reštitúcie v Česku odobril Ústavný súd. Zákon o nich platí v plnom rozsahu. Súd podľa spravodajskej stránky idnes.cz vyškrtol len formuláciu, že majetkové vyrovnanie s cirkvami je spravodlivé. „Nie som právnik, ale skôr predpokladám, že otázka spravodlivosti či nespravodlivosti, najmä v takomto prípade, do zákona celkom nepatrí,“ reagoval pre Pravdu David Václavík, religionista z Masarykovej univerzity v Brne. „Nedá sa však úplne vylúčiť ani to, že Ústavný súd mohol dať najavo, že reštitúcie sú realita, ale možno sa nevyriešili tým úplne najlepším spôsobom,“ povedal odborník na otázky cirkví. Zrušenie zákona požadovalo na podnet Vecí verejných 18 senátorov i poslanci za KSČM a sociálnu demokraciu. Keďže ich námietky Ústavný súd neuznal, cirkvi a náboženské spoločnosti dostanú nehnuteľný majetok približne v hodnote 75 miliárd českých korún. V najbližších 30 rokoch im tiež štát vyplatí ďalších 59 miliárd, táto suma ešte bude zvýšená o infláciu. Postupne však prestane uhrádzať mzdy duchovných, takže dôjde k čiastočnej odluke štátu od cirkví. „Cirkevný majetok sa často získaval pomocou nátlaku a útlaku (kliatby, krížové výpravy, povinné desiatky, čarodejnícke procesy atď), ale aj tak, že významná časť českej šľachty, ale aj ďalších nekatolíckych obyvateľov krajiny, bola nútená opustiť našu krajinu i po prehre v bitke na Bielej hore,“

Aj veda sa poučila

Zlepšovanie ľudskej populácie nie je žiadnou novinkou. Podobné vízie sú známe v mnohých kultúrach od starovekej Sparty až po masívne eugenické hnutie (napríklad v Anglicku, USA, Nemecku) začiatkom 20. storočia. Jeho vrchol – cieľavedomú elimináciu „chybného genetického materiálu“ – dosiahli v nacistickom Nemecku. Práve tento pochybný lekárske a antropologický „výskum“ prinútil prehodnotiť medicínske a antropologické skúmanie človeka a stanoviť hranice, ktoré už nemôže

citoval server lidovky.cz z návrhu senátorov na zrušenie reštitúcií. „Týmto sa uzatvára jedna z neslávných kapitol našej minulosti, rokov 1948 až 1989,“ reagoval naopak na výrok Ústavného súdu kardinál Dominik Duka. Podľa Václavíka sa však politická a spoločenská debata o postavení cirkví v Česku rozhodnutím Ústavného súdu nekončí. Expert predpokladá, že reštitúcie budú aj jednou z veľkých tém predvolebnej kampane na budúci rok. „Neuzatvára to ani debaty o vzťahu Čechov k cirkvám a náboženstvu. Naopak. Veľmi výrazne to zhoršuje a zhorší postoj ľudí k náboženským inštitúciám. Dá sa povedať, že reštitúcie sú symbolickým vyjadrením toho, prečo im Česi nedôverujú,“ vysvetľuje Václavík. Odborník okrem toho pripomína, že nie všetky cirkvi sú nadšené tým, že výsledkom zákona bude čiastočná odluka od štátu. „Boja sa budúcnosti. Dostanú síce peniaze, doterajší zákon im možno neumožňoval veľký rozvoj, ale jednoducho povedané mali istotu,“ hovorí Václavík. Expert tiež tvrdí, že nemožno hovoriť o úplnej odluke cirkví od štátu. „Niektoré náboženské spoločnosti budú mať privilégiá. Za štát budú vykonávať isté úkony, napríklad matričné, bude im umožnený vstup do škôl, väzníc či nemocníc. Zákon je nedôsledný. Ide o finančnú odluku, ale verejný sektor nebude úplne oddelený od náboženského,“ tvrdí Václavík.

Andrej Matišák, Pravda 04/06/2013

veda prekročiť. Dnes už azda ani neexistuje seriózny vedec, ktorý by priamo experimentoval na ľuďoch. Hneď sa vynára otázka, čo s klonovaním a vôbec klinickým využitím ľudských embryonálnych buniek. Prečo je tento druh výskumu v niektorých krajinách legálny a inde vrátane Slovenska ho zakázali? Jednoznačnej odpovede niet. Možno rozdielny kultúrno-religionistický pohľad alebo len miera informovanosti a vyspelosti spoločnosti.

Radoslav Beňuš, Trend 06/06/2013

Pokazená slávnosť

Mala to byť ich prvá veľká slávnosť a dlho sa na ňu tešili. Radosť detí ale vystriedal zmätok.

Jaroslav Zápala, moderátor: „Slávnosť prvého svätého prijímania v Leviciach pokazila žena, ktorá svojím správaním všetkých poriadne zaskočila.“

Karol Mindák, redaktor: „Keď asi štyridsaťpäťročná žena vošla počas bohoslužby do tohto preplneného kostola, každý si myslel, že si hľadá miesto na sedenie. Vtedy ešte nikto netušil, aký krik o chvíľu spustí.“

Nikoleta Macvaldová, príbuzná: „Že tomuto neverte, toto neverte, toto je klamstvo, načo tomuto veríte, Pán Boh neexistuje.“

Stará mama: „Vy neklamte, pán farár, Ježiš neexistuje, príde druhý spasiteľ.“

Liana, matka: „Toto nečakal nikto, toto sa nestáva často.“

Karol Mindák, redaktor: „Rodičia ostali ako obarení. Deti ešte viac. Aj dcéra tejto ženy.“

Liana, matka: „Ostala vystrašená. Aj tú slzičku som u nej videla.“

Karol Mindák, redaktor: „Ženu s nepříčetným správaním chlapi z kostola vyviedli.“

Stará mama: „Ešte aj vtedy kričala, revala, že aby ľudia tomu neverili, lebo Ježiš neexistuje.“

Karol Mindák, redaktor: „Potom zmizla. Trápná situácia bola nepríjemná aj pre kňaza.“

Liana, matka: „Trošku to bral tak s úsmevom, aj napriek tomu, že ostal zmätený.“

Stará mama: „Ja si myslím, že to bola pani z nejakej sekty.“

Liana, matka: „Prišli sme domov, malá sa vypytovala. Ona mala zmätok v tom, že teraz nevedela urobiť to, že kto má pravdu. Komu má veriť, či pánovi farárovi alebo tej tete.“

Karol Mindák, redaktor: „Chceli sme sa opýtať aj kňaza, ako vníma túto nepríjemnú udalosť. No bez vyžiadania súhlasu z biskupského úradu sa k tomu vyjadriť nemohol.“

Markíza, 03/06/2013

Pyrrhovo víťazstvo vlády

Český Ústavný súd ponechal v platnosti zákon o majetkovom vyrovnaní s cirkvami. Nepáčila sa mu len relativizácia náhrad, ktoré cirkvi za zoštatnený majetok už dostali skôr. Verdikt napovedá, že právna rozvaha ustúpila politike. Námietky, že cirkevné reštitúcie znerovnoprávnia skorších reštituentov, nepadli na úrodnú pôdu. Rozsah reštitúcií sudcov takisto neznepekujúje. Pritom cirkvi získajú nehnuteľný majetok v hodnote zhruba 75 miliárd českých korún (2,92 mld. eur) a štát im počas 30 rokov vyplatí ešte 59 miliárd (2,29 mld. eur) navýšených o infláciu. Už vôbec sa nezaoberali pôvodom cirkevného majetku a nepresvedčili ich ani odkazy na verejnoprávny charakter majetku užívaného cirkvami za prvej Československej republiky. K ďalším námietkam opozície (Vecí verejných, ČSSD a KSCM) patrila hrozba prelomenia Benešových dekrétov, fakt, že vláda sama nepozná rozsah nehnuteľného majetku, ktorý by sa mal vracat', alebo trochu lacné podozrenie, že majetok prejde pod kuratelú Vatikánu. Do neba volajúca nerozvážnosť od vlády bolo podpísanie zmluvy s cirkvami skôr, ako súd zákon prerokoval. Strany, ktoré ho odmietajú, zmiešali racionálne argumenty s iracionálnymi a preniesli na súdnu pôdu klasický spor, ktorý sa mal odohrať predovšetkým v Poslaneckej snemovni. Tam pri definitívnom prerokovaní normy koalícia väčšina obmedzila opozíciu: každý poslanec mohol vystúpiť len dvakrát desať minút. Zákon vrátený Senátom nebol v rozpore s pravidlami zaradený na najbližšiu schôdzu snemovne. A keď poslanec Michal Babák prednášal stanovisko klubu Vecí verejných, odňali mu slovo, pretože vraj nehovoril „k veci“. Ani tieto procedurálne fauly súd neobmäkčili. Odmietol vplávať do politických vôd. Zrejme tiež zohľadnil ústrky, ktoré cirkvi utrpeli od komunistického režimu a dlhoročnú neschopnosť demokratickej politickej reprezentácie krivdy odškodniť. Sotva to však niečo zmení na tom, že vydávanie majetku ešte prinesie rozruch. A možno tiež súdne spory tam, kde vlastníctvo nebude jednoznačné. K zatiaľ najcennejším kúskom, o ktoré sa cirkvi prihlásili, patrí pútnický kostol na Zelenej hore pri Žďari nad Sázavou, zapísaný na zoznam pamiatok UNESCO. Má však bitka o cirkevné

reštitúcie víťaza? Cirkvi tvrdia, že im majetok prinesie iba starosti. Okrem toho utrpí ich povest' medzi občanmi presvedčenými o tom, že boli zvýhodnené. Baptisti dokonca odmietli ponuku katolíkov, ktorí menším cirkvám navrhli poskytnúť väčší diel náhrad, ako by im normálne patrilo, a dohodu so štátom nepodpísali. Počet veriacich v Českej republike klesá, čo postihuje najmä katolícku cirkev. Z radov evanjelikov reštitúcie kritizovali významné osobnosti ako biskupka Jana Šilerová alebo niekdajší disident, farár Miloš Rejchrt. Až sa cirkevných peňazí či majetku začnú zmocňovať rôzni tunelári, hádam studená sprcha preberie i katolíckych hodnostárov. Víťazom však nie je ani pravicová vláda. ODS a TOP 09 naplnili svoj program, ale len za cenu ďalšieho poklesu popularity oboch strán. Väčšina českej spoločnosti je laická, pokrivené konštatovanie, že „všade inde už reštituovali a my sme poslední“, ju nepresvedčí. Vzdelaní voliči zasa vedú, že k sekularizácii cirkevného majetku dochádzalo v predchádzajúcich storočiach i v Nemecku, Francúzsku či Portugalsku. Medzi ľuďmi prevažuje interpretácia: Krajinu trápi kríza, a pre Nečasovu vládu sú prioritou cirkvi! Opozícia odišla z Ústavného súdu naprázdno. Navyše, náklady uzatvorenej zmluvy s cirkvami ponesú budúce vlády. K tej nasledujúcej má najbližšie sociálna demokracia, ktorá, keď prevezme veslo, vraj bude chcieť s cirkvami vyjednávať o novej podobe zmluvy. Časť reštitúcií tak očividne ďalej zostáva zahalená v hmlách.

Lukáš Jelínek, Pravda 05/06/2013

Chránené netopiere v turzovskom kostole

Rekonštrukciu kostola v Turzovke na Kysuciach skomplikovali nečakaní návštevníci. V objekte našli chránené netopiere. Sú ich tam desiatky. V turzovskom kostole našli až päťdesiat týchto cicavcov. Ide o samice, ktoré majú priviesť na svet mladé. Neprimeraná rekonštrukcia by ich mohla zabiť.

Ivan Pavlišin, Štátna ochrana prírody, CHKO Kysuce: „Sa nám podarilo dohodnúť, že v tej časti podkrovia, kde sú netopiere, táto časť sa bude robiť najneskôr až po vyletení mlád'at.“

Redaktorka: „Netopiere žijú nielen v jaskynných priestoroch a podkroviach starých budov, ale aj v štrbinách sídliskových panelákov.“

Peter Záborský, stavebník: „Používajú sa systémy na ich záchrany v panelových domoch, kde sa vyvrtávajú diery a zachováajú sa pôvodné otvory, v ktorých sa netopiere vyskytujú, prípadne sa inštalujú potom polystyrénové alebo drevocementové dosky, z ktorých sú vytvorené búdky.“

Redaktorka: „Na Slovensku žije dnes vyše dvadsať druhov netopierov. Všetky sú chránené.“

Lubomíra Vavrová, Bratislavské regionálne ochrannárske združenie: „Netopiere napriek tomu, že o nich kolujú rôzne negatívne mýty a chýry, tak sú veľmi užitočné. Sú výborným bojovníkom proti škodlivému hmyzu. Jeden netopier dokáže za noc chytiť až niekoľkotisíc kusov komárov.“

Redaktorka: „Za úmyselné zabitie netopiera hrozí na Slovensku pokuta od stošesťdesiat do tristo tridsať eur a to podľa druhu netopiera.“

STV1, 03/06/2013

Čo skrývajú katakomby?

Vstúpte tam, kde noha bežného smrteľníka často nevkrôčí! Podzemné priestory pod žilinským kláštorom kapucínov otvárajú len zriedka. Máte teda šťastie, že dve prehliadky sú už dnes.

Pivnice pod Mariánskym námestím vybudovali v 15. storočí. Neskôr nad nimi postavili kláštor s kostolom, z ktorého sa dnes vstupuje do podzemia. Kapucíni však katakomby sprístupňujú len ojedinele. Hoci sú prázdne, pajú v nich svojská a neopakovateľná atmosféra. Žilinské podzemie pod námestím je spojené s miestnou vedmou

Agátou i poverami, že chodby odtiaľto kedysi viedli až do Budatínskeho zámku. V minulosti tu ukladali mŕtvych, ale dvakrát zachránili deťom život. Prvýkrát v polovici 19. storočia v čase cholery, druhýkrát za vojny, keď vyvážali Židov. Ak chcete vidieť katakomby, prvá skupina pôjde spreď Kostola Obrátenia sv. Pavla Apoštola o 16.45 h, druhá o 18. hodine. Na prehliadku sa treba vopred prihlásiť: osobne v Turistickej informačnej kancelárii alebo mailom. Vstupné sú 2 eurá. (md)

Plus jeden deň 07/06/2013